

INGEZONDEN.

De hygiënische beteekenis der gymnastiek op de lagere school.

In n°. 14, Deel 1. (6 April 1889) van dit *Tijdschrift* geeft Dr. T. BROES VAN DORT te Culemborg eenige beschouwingen ten beste over Prof. GUYE's opstel: „De hygiënische beteekenis der gymnastiek op de lagere school” naar aanleiding van een verhandeling van F. LAGRANGE in de *Revue scientifique*. In verschillende bladen is het voor en tegen van LAGRANGE's beweringen uiteengezet, en zeker zou ik dit onderwerp laten rusten, ware het niet, dat Dr. BROES VAN DORT eene meening uitspreekt, die werkelijk bestrijding verdient.

Dr. BROES VAN DORT zegt n. l.: „Onder de ijveraars voor gymnastiek met „werktuigen in de mededeeling genoemd, worden waarschijnlijk „de heilgymnasten” bedoeld”. Deze meening, zij het dan ook slechts een vermoeden is geheel onjuist. De Zweedsche heilgymnastiek is eenvoudig in geheel hare toepassing, bedient zich uitsluitend van excentrische en concentrische bewegingen (manuale weerstandsbewegingen) en weert alle toestellen. Wel heeft men werktuigen in gebruik genomen om de uitvoering der bewegingen vooral voor den heilgymnast gemakkelijker te maken, maar *die juiste spierwerking, die goede uitkomsten*, waarop de Zweedsche heilgymnastiek (manuale behandeling) zich te recht mag beroemen, verkreeg men niet. Noch het medisch-orthopaedisch hijschtoestel, noch de bok van LORENTZ, noch het tal van werktuigen (foltertuigen?) waarvan Dr. A. HELMCKE gewaagt 1), kunnen de echt Zweedsche bewerking vervangen of zelfs eenigszins nabij komen.

Het gymnastiseeren aan werktuigen, als rek, ringen, brug enz. voor kinderen met afwijkingen van ruggegraat, schouderbladen enz. is bepaald nadeelig, evenals het zeker onzinnig is een vrij aanzienlijk getal 10, 20 ja zelfs 30 patiënten met afwijkingen van den normalen lichaamsbouw in een bepaalden tijd (b. v. een uur) of ook wel klassikaal te behandelen, zooals zulks helaas geschiedt.

Nogmaals, de juiste toepassing der heilgymnastiek kent geen werktuigen. De behandeling van *ieder*en patiënt vordert de algeheele aandacht, de algeheele persoonlijkheid van den heilgymnast. Alle zoo onmisbare schakeeringen zowel in krachts-inspanning als in richting op het juiste oogenblik aan te wenden kan men onmogelijk door werktuigen verkrijgen; zij kunnen de bezielde en bezielende hand van den ervaren en geoefenden heilgymnast niet vervangen.

Rotterdam, 20 April 1889.

J. G. MILO JR.

Verzoek aan de medici!

Het is mij gebleken, dat er weinig of geen betrouwbaar materiaal bestaat

1) Dr. A. HELMCKE, *Lehrbuch der gymnastischen Orthopaedie*,